REPUBLIKA SLOVENIJA
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

REPUBLIKA SLOVENIJA
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Podpisnik:Miha Lobnik
Izdajatelj certifikata:Republika Slovenija
Serijska št. certifikata:5c 9c 18 4a 00 00 00 00
Datum poteka certifikata:10.03.2026
Datum in čas podpisa:13:05, 27.07.2023
Referenčna številka:0706-3/2023/2

Železna cesta 16, 1000 Ljubljana
T: 080 81 80
E: gp@zagovornik-rs.si

Občinam (po seznamu)

Številka: 0706-3/2023/2
Datum: 27. 7. 2023

Zadeva: Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede zagotavljanja dostopnosti izvajalcev zdravstvene dejavnosti

Spoštovani,

na podlagi 21. člena Zakona o varstvu pred diskriminacijo (ZVarD) Zagovornik načela enakosti (Zagovornik) podaja priporočilo:

Zagovornik priporoča občinam, naj ob pripravi razpisov in ob podelitvi koncesij za opravljanje javne zdravstvene službe na primarni ravni zagotovijo, da bodo izvajalci zdravstvene dejavnosti omogočali (samostojno in neodvisno) dostopnost prostorov in s tem tudi dostopnost zdravstvenih storitev ljudem z invalidnostmi (gibalno in senzorno oviranim).

Zakon o izenačevanju možnosti invalidov (ZIMI) določa, da morajo biti vsi objekti v javni rabi dostopni za ljudi z invalidnostmi do konca leta 2025, ko se izteče 15 letni rok za prilagoditve (od uveljavitve zakona v letu 2010). Določa, da je pri uporabi objektov v javni rabi, tudi zdravstvenih, prepovedana diskriminacija zaradi invalidnosti.

Zagovornik pozorno spremlja položaj ljudi z invalidnostmi in problematiko nedostopnosti objektov in storitev. V okviru svoje sistemske funkcije je Zagovornik v posebnem poročilu obravnaval tematiko (ne)dostopnosti srednjih šol za gibalno ovirane.[1] Zagovornik je konec 2022 na vse državne organe, lokalne skupnosti ter ustanove s področja storitev javne uprave, vzgoje in izobraževanja, pravosodja, kulture in športa naslovil priporočilo, da pravočasno izvedejo vse potrebne aktivnosti tako, da bodo tako organi oziroma ustanove kot tudi objekti v javni rabi prilagojeni oziroma dostopni ljudem z invalidnostmi.[2] Zagovornik je v marcu 2023 skoraj 2.500 ustanov povabil k reševanju spletne ankete o dostopnosti objektov v javni rabi za osebe z invalidnostmi. Na podlagi analize pridobljenih podatkov bo Zagovornik sprejel nadaljnje ukrepe oziroma izvedel nadaljnje aktivnosti na omenjenem področju. V juniju 2023 je Zagovornik izdal tudi posebno poročilo glede nedostopnosti javnega medkrajevnega avtobusnega prevoza za gibalno ovirane[3].

[1] https://zagovornik.si/wp-content/uploads/2022/09/Dostopnost-srednjih-sol-za-gibalno-ovirane.pdf
[2] https://zagovornik.si/izdelki/priporocilo-zagovornika-nacela-enakosti-glede-zagotovitve-dostopnosti-objektov-v-javni-rabi-za-ljudi-z-invalidnostmi-po-zakonu-o-izenacevanju-moznosti-invalidov/
[3] https://zagovornik.si/wp-content/uploads/2023/06/Posebno-porocilo_Nedostopnost-javnega-medkrajevnega-avtobusnega-prevoza-za-gibalno-ovirane.pdf

Zagovornik s tem ugotavlja, da številni objekti v javni rabi še vedno niso dostopni ljudem z invalidnostmi, s tem pa so posledično nedostopne tudi (javne) storitve. Nedostopnost postavlja v slabši položaj tudi druge skupine ljudi, npr. starejše ali starše z otroki.

Pravica do zdravstvenega varstva je ustava pravica, prav tako so z Ustavo RS v Sloveniji vsakomur zagotovljene enake pravice, ne glede na njegove osebne okoliščine. Zakon o varstvu pred diskriminacijo (ZVarD) v 2. členu zavezuje državne organe, lokalne skupnosti, nosilce javnih pooblastil ter pravne in fizične osebe, da morajo na vseh področjih oblastnega odločanja, delovanja v pravnem prometu in pri drugem svojem delovanju oziroma ravnanju v razmerju do tretjih oseb zagotavljati varstvo pred diskriminacijo oziroma enako obravnavanje ljudi z različnimi osebnimi okoliščinami.

S 1. členom ZVarD je varovana osebna okoliščina invalidnosti, v 2. členu ZVarD pa so posebej izpostavljena področja socialne zaščite, vključno s socialno varnostjo in zdravstvenim varstvom ter dostop do dobrin in storitev, ki so na voljo javnosti, kjer se zagotavlja enaka obravnava. Državni organi, lokalne skupnosti, samoupravne narodne skupnosti in nosilci javnih pooblastil so po ZVarD prav tako zavezani, da na svojem področju v okviru svojih pristojnosti ustvarjajo pogoje za enako obravnavanje vseh oseb, ne glede na katero koli osebno okoliščino, z ukrepi normativne in politične narave (14. člen).

Zagovornik je prejel tudi konkretna opozorila glede nedostopnosti stavb, tudi glede ovir pri dostopnosti medicinske ustanove, ki je v sistemu javnega zdravstva za posameznike na invalidskih vozičkih. Zato je pripravil priporočila, z namenom odprave teh ovir na sistemski ravni. Prosimo vas, da nas v 15 dneh od prejema tega dopisa obvestite o upoštevanju priporočil.

S spoštovanjem,

Miha Lobnik
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Poslano:
- naslovnikom
- zbirka dok. gradiva

V vednost:
- Urad predsednice Republike Slovenije (gp.uprs@predsednik.si)
- Državni zbor (po e-pošti: gp@dz-rs.si)
- Državni svet (po e-pošti: gp@ds-rs.si)
- Varuh človekovih pravic (info@varuh-rs.si)
- Nacionalni svet invalidskih organizacij - NSIOS (info@nsios.si)
- Svet za invalide Republike Slovenije (svetzainvalide-rs.mddsz@gov.si)
- Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije (info@zdrzz.si)
- Zastopniki pravic pacientov (po e-pošti; seznam)
- Zdravniška zbornica Slovenije (gp.zzs@zzs-mcs.si)
- Združenje za dostojno starost Srebrna nit (srebrna.nit@gmail.com)
- Zveza društev upokojencev - ZDUS (tajnistvo@zdus-zveza.si)